

5. Survey of patients whose lungs could not be ventilated and whose trachea could not be intubated in university hospitals in Japan / T. Nagaro [et al.] // J Anesth. – 2003. – № 17. – P. 232-240.

6. Лапач С. Н. Статистические методы в медико-биологических исследованиях Excell / С. Н. Лапач, А. В. Губенко, П. Н. Бабич. – К.: Морион, 2001. – 410 с.

Кобрин Н.З.

викладач,

*Львівський національний медичний університет
імені Данила Галицького*

НАЦІОНАЛЬНА РАМКА КВАЛІФІКАЦІЙ: ДОСВІД КАНАДИ

Формування кваліфікаційних рамок у національних системах освіти відіграє важливу роль у сучасних глобалізаційних освітніх процесах. Завдання національної рамки кваліфікацій полягає у забезпеченні системного опису кваліфікацій в межах освітньої системи таким чином, щоб вони були інтернаціонально зрозумілими, визнаними на міжнародному рівні та сприяли мобільності студентів і дипломованих фахівців [2]. Відповідно поняття «кваліфікація» слід тлумачити як «офіційний результат оцінювання і визнання, який отримано, коли уповноважена установа встановила, що особа досягла компетентностей (результатів навчання) відповідно до стандартів вищої освіти, що засвідчується відповідним документом про вищу освіту» [1]. Таким чином, кваліфікація – це академічний/науковий ступінь, диплом, сертифікат чи інший документ про освіту, отриманий після успішного завершення курсу навчання.

Процес формування національних рамок кваліфікацій набув особливої актуальності в межах Болонського процесу. Хоча Канада не входить до держав європейського освітнього простору, вона усвідомила необхідність уніфікації своєї національної системи кваліфікацій до світових стандартів для визнання її дипломів на міжнародному рівні. Тому в 2007 році Рада міністрів освіти Канади прийняла Постанову щодо забезпечення якості вищої ступеневої освіти, одним з розділів якої була «Рамка кваліфікацій вищої освіти Канади» [3].

Важливо зауважити, що канадська рамка кваліфікацій регламентує загальні характеристики та визначає стандарти лише вищої ступеневої освіти в умовах децентралізації державної освітньої політики. Вона пропонує узгоджений опис очікуваних результатів навчальної діяльності, яка веде до здобуття трьох основних ступенів – «Бакалавра», «Магістра» і «Доктора». Інші можливі кваліфікації, наприклад молодшого спеціаліста, бакалавра/магістра/доктора з прикладних наук або сертифікати і дипломи повинні бути чітко регламентовані уповноваженими органами влади на місцях [3, с. 2-3].

Відповідно до «Рамки кваліфікацій вищої освіти Канади», отримання ступеню «Бакалавра» передбачає здобуття базової вищої освіти й оволодіння «основними концептуальними підходами та методологією фаху», які дають спеціальні знання й формують професійні навички для здійснення самостійної

інтелектуальної діяльності у сфері професійної зайнятості [3, с. 2]. Випускники бакалаврських програм демонструють інтелектуальну та професійну зрілість завдяки проведенню наукового дослідження і написанню науково-дослідної роботи.

Як засвідчує досвід Канади, навчальні плани бакалаврських програм можуть передбачати як дослідження широкого спектру проблематики у межах кількох наукових дисциплін, так і детальне вивчення окремо взятого наукового поняття чи явища. Зважаючи на це, в системі канадської вищої освіти програми підготовки бакалаврів ділять на 4 типи: 1) навчальні програми, що надають різносторонню освіту, готуючи випускника до працевлаштування у багатьох сферах діяльності і/або дають базову академічну освіту для здобуття другої вищої освіти; 2) бакалаврські програми з поглибленим вивченням навчальних дисциплін за певним напрямом підготовки як з метою вступу на магістратуру, так і для подальшого працевлаштування за спеціальністю; 3) бакалаврські програми з практичним нахилом підготовки, зміст навчального плану яких передбачає органічне поєднання теорії та практики; і 4) бакалаврські програми, кінцева мета яких – професійна підготовка самодостатнього компетентного практикуючого фахівця для роботи у галузі спеціалізації [3].

Як правило, в Канаді розрізняють кваліфікацію «Бакалавр гуманітарних наук», яку присвоюють після закінчення гуманітарних, природничих і математичних факультетів, і кваліфікацію «Бакалавр точних наук», яку отримують випускники технічних вищих навчальних закладів. Відповідно, вимоги до абітурієнтів для вступу на бакалаврат умовно діляться на загальноприйнятні (наявність атестату про закінчення середньої школи, диплому коледжу і/або підготовчих курсів університету, а також середній прохідний бал атестату про середню освіту, на основі якого проводиться вступний конкурс) та спеціальні, що залежать від програми й встановлені закладами освіти чи науково-навчальними структурними підрозділами вищого навчального закладу, що пропонує програму [3].

Кваліфікацію «Магістр» в Канаді отримують лише після успішного закінчення навчання в акредитованих університетах. Програми підготовки магістрів будуються на знаннях і навичках, отриманих та сформованих під час навчання на бакалавраті. Проте на відміну від бакалаврських, магістерські програми дають випускникам вузько спеціалізовані знання і потребують від слухача інтелектуальної автономії. Таким чином, вони поглиблюють спеціалізацію з фаху, пропонують ширше засвоєння теорії й готують до науково-дослідної роботи з обраного напрямку підготовки. Мета магістерських програм – підготувати фахівця, який зможе систематично й творчо вирішувати складні професійні завдання і проблеми [3]. Тому вони призначені в основному для професійно зрілого абітурієнта з релевантним досвідом у галузі спеціалізації.

Виходячи з вище зазначеного, загальноприйнятими вимогами до вступу на програму з присвоєнням кваліфікації «Магістр» є диплом бакалавра з терміном навчання не менше 4 роки, хороша успішність абітурієнта та досвід роботи у відповідній галузі. На магістратурі курси навчальних дисциплін передбачають системне дослідження обраної проблеми з фаху. З огляду на це, багато навчальних дисциплін пов'язані з вивченням методології проведення

наукових досліджень та написанням науково-дослідних робіт. Серед обов'язкових елементів навчального процесу на програмах підготовки магістрів є велика кількість елективних курсів. Крім задоволення пізнавальних інтересів слухачів чи поглиблення рівня їхніх знань, вони пропонують додаткову підготовку, яка необхідна для проведення якісного наукового дослідження або написання науково-дослідної роботи.

Згідно з «Рамкою кваліфікацій вищої освіти Канади», навчальні програми підготовки магістрів у Канаді діляться на два види: професійно-орієнтовані або науково-орієнтовані. В першому випадку студент вивчає низку курсів та отримує практичну підготовку із спеціальності, що не передбачає подальшого навчання на докторантурі. На відміну від професійно-орієнтованих, магістерські науково-орієнтовані програми передбачають проведення наукового дослідження [3]. Завдання цих програм – сформувати аналітично-методологічні навички та універсальний підхід до професійної діяльності, необхідні для фахівця-науковця чи представника професорсько-викладацького штату.

Навчальні програми на здобуття ступеня «Доктор» побудовані на знаннях та професійних компетенціях в галузі спеціалізації, що були отримані й сформовані на магістратурі. Наукові дослідження, які проводяться на докторантурі, вважаються рушійною силою розвитку прогресивних академічних та професійних знань. З огляду на це, випускники-докторанти є науковцями з «високим рівнем інтелектуальної автономії», що здатні «концептуалізувати, створювати й втілювати у реальність проекти, які ведуть до формування нових знань галузі» завдяки авторському оригінальному дослідженню чи творчій діяльності. У Канаді докторські програми також діляться на дослідницько-орієнтовані та практично-орієнтовані. Перший тип докторських програм «побудований на розвитку концептуальних і методологічних знань та умінь, необхідних для проведення наукового дослідження і внесення авторського вкладу в науку завдяки написанню дисертації», у той час як практично-орієнтовані докторські програми «носять прикладний характер, пов'язані з професійною творчою діяльністю та вимагають проходження практики у формі інтернатури чи представлення громадськості результатів наукової діяльності з можливим написання дисертаційного дослідження» [3, с. 3-4].

Для вступу на докторантуру абітурієнту необхідно мати диплом «Магістра» з обраної спеціальності та високий середній бал успішності. Організація навчального плану на цьому освітньому рівні у канадських вищих навчальних закладах подібна. Зазвичай вона включає чотири етапи навчання. На першому році докторантури студенти вивчають від 4 до 6 курсів із спеціальності, які потрібні, щоб гарантувати додатковий рівень знань для проведення дисертаційного дослідження. На наступному році навчання вони здають кваліфікаційні екзамени та готуються до написання науково-дослідної роботи із затвердженням теми й складанням плану дисертації. Третій рік докторантури передбачає захист плану дисертації, аналіз і проведення наукового дослідження. На четвертому році навчання студенти повинні завершити дисертаційне дослідження й захистити його.

З огляду на все вище зазначене, вважаємо, що «Рамка кваліфікацій вищої освіти Канади» є вдалою спробою Ради міністрів освіти цієї країни уніфікувати стандарти канадської ступеневої освіти відповідно до світових

тенденцій, і, таким чином, гарантувати участь Канади у глобальній співпраці й партнерстві у сфері вищої освіти.

Список використаних джерел:

1. Про вищу освіту [Електронний ресурс]: закон України [прийнято Верхов. Радою 1 липня 2014 р. № 1556-VII]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2984-14>
2. Філіпова Л. Я. Національні рамки кваліфікацій у європейському просторі вищої освіти: міжнародний досвід і рекомендації / Л. Я. Філіпова // Вісник ХДАК. – Вип. 47. – 2015. – С. 80-89.
3. Canadian Degree Qualifications Framework // Ministerial Statement on Quality Assurance of Degree Education in Canada. – Council of Ministers of Education, Canada, 2007. – P. 2-7.

Кошелева Н.Г.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
Українська інженерно-педагогічна академія*

ПРОЕКТУВАННЯ ІНЖЕНЕРАМИ-ПЕДАГОГАМИ ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ СТРУКТУРИ ІННОВАЦІЙНОЇ ФАХОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ЕКОНОМІСТІВ

Актуальність теми обумовлена підвищенням вимог соціального замовлення до якості професійної підготовки майбутніх економістів у професійних навчальних закладах, зокрема технікумах, коледжах, ВНЗ і т.ін. Ефективне функціонування та розвиток вітчизняної економіки напряму пов'язані зі спроможністю фахівців економічного профілю забезпечувати реалізацію інновацій у різних її галузях. Тому інженери-педагоги, що здійснюють викладання економічних дисциплін у професійних навчальних закладах, повинні добре орієнтуватися у змісті та специфіці інноваційної економічної діяльності і формувати в майбутніх економістів відповідні знання і вміння у процесі професійної підготовки.

Мета статті – визначення специфіки проектування інженерами-педагогами функціональної структури та моделей інноваційної фахової діяльності майбутніх економістів як основи для розробки дидактичних проектів їх ефективної професійної підготовки.

В основу проектування функціональної структури інноваційної фахової діяльності майбутніх економістів покладено аналіз інженерами-педагогами змісту інноваційної економічної діяльності. У результаті такого аналізу створюється повне уявлення про інформацію, яка повинна стати основою дидактичного проекту професійної підготовки фахівців, вимальовується образ кінцевого продукту проектування, встановлюються умови, необхідні для реалізації навчальних завдань [1, с. 68]. Мета побудови функціональної структури діяльності – здійснення системного аналізу професійної діяльності фахівця з точки зору виділення її предмета, засобів, процедур, продукту (результату) та відповідних кваліфікаційних вимог до фахівця. Функціональна структура діяльності дозволяє прослідкувати всю послідовність перетворення